

کمک به

کاغذی را بر می دارید. ممکن است تصمیم گرفته‌اید چند مسئله ریاضی را در آن حل کنید. یا اینکه نقاشی روی آن بکشید. کمی بعد متوجه می‌شوید که جواب‌ها را اشتباه به دست آورده‌اید. کاغذ را مچاله می‌کنید و در سطل آشغال می‌اندازید. شاید هم کارتان را به خوبی انجام داده باشید. پس از آن کاغذ را پاره می‌کنید و از صدای پاره کردن کاغذ لذت می‌برید! آن هم در شرایطی که پشت کاغذ سفید بود و شما می‌توانستید از آن هم استفاده کنید. شاید با خودتان بگویید: «یک صفحه کاغذ چه ارزشی دارد؟!»

راستی برای تولید یک صفحه کاغذی که شما پاره کرده‌اید، چه مقدار انرژی مصرف شده و چه اتفاقاتی رخ داده است؟

همه می‌دانیم که برای تولید کاغذ به درخت نیاز است. درختانی که خانه بسیاری از حیوانات مثل پرنده‌ها هستند. ممکن است یک پرنده که تخم گذاشته و حالا تخم‌هایش به جوجه تبدیل شده‌اند، پس از پیدا کردن غذا، پروازکنان راهی خانه خود باشد که با صدای وحشتناک روبه‌رو شود؛ صدایی که توسط اهر برقی تولید شده است. لحظه‌هایی بعد درخت قطع می‌شود و پرنده نمی‌تواند غذا را به جوجه‌های خود برساند. او هرگز جوجه‌هایش را دوباره نمی‌بیند.

قطع کردن درختان موجب می‌شود بسیاری از حیوانات بی‌خانه شوند یا جان خود را از دست بدهند.

تمام وسایل برقی تولید انرژی و گرما می‌کنند و گرمای این وسایل در محیط اطراف ما پراکنده می‌شود. فرق نمی‌کند باتری یک گوشی کوچک در حال پر شدن باشد یا یک اهر برقی بزرگ. همه این وسایل گرما تولید می‌کنند و گرمای آن‌ها در فضا پخش می‌شود. به عبارت ساده‌تر، تمام این وسایل می‌توانند جهان اطراف ما را گرم کنند. به این ترتیب اره‌ای که درختان را قطع می‌کند، هم موجب گرم شدن زمین می‌شود و هم در تنفس کره زمین مشکل ایجاد می‌کند؛ اما چگونه؟

حتماً می‌دانید که درخت‌ها ریه‌ها و شش‌های کره زمین هستند. انسان بدون شش نمی‌تواند تنفس کند و بعد از چند دقیقه می‌میرد. کره زمین هم به درخت‌ها نیاز دارد؛ درخت‌هایی که گازهای سودمند برای تنفس انسان (مثل اکسیژن) را تولید، گازهای مضر و زیانمند (مثل دی‌اکسید کربن) را جذب و به این ترتیب هوای اطراف ما را پاکیزه می‌کنند.

هرچه تعداد درخت‌ها کمتر شود، تنفس کره زمین سخت‌تر می‌شود و اکسیژن هوا هم کمتر.

بعد از اینکه درخت‌ها بریده و به «آوار» تبدیل شدند، آن‌ها

پاک
زمین

حسن ستودینا

درختان

را به کارخانه حمل می کنند؛ با چه وسیله ای؟ خودروهای بزرگی مثل تریلی و کامیون که برای حرکت به مقدار زیادی بنزین نیاز دارند. آن ها هوا را به شدت آلوده می کنند. پس از رساندن الوارها به کارخانه، فرایند تبدیل آن ها به کاغذ آغاز می شود؛ آن هم با وسایلی که همگی انرژی تولید می کنند و انرژی آن ها هوا را گرم و گرم تر می سازد.

پوست درخت ها در کارخانه کنده می شود و سپس آن ها را به قطعه های ریزی تبدیل می کنند که به آن ها «چیپس چوب» می گویند. در ادامه، چیپس چوب را با آب و مواد شیمیایی مخلوط می کنند تا ترکیب این مواد، خمیری مخصوص تولید کند. پس از آن خمیر کاغذ را خشک و از آن کاغذ تهیه می کنند. کاغذی که در کتاب ها، روزنامه ها و مجله ها، جعبه های شیرینی و ... می بینیم همه به این روش تولید می شوند؛ یعنی پس از صرف انرژی فراوان، تولید گرمای زیاد، آلوده کردن هوا و حتی کشته شدن بسیاری از حیوانات بی گناه. اما چه کار می توان کرد که جلوی این همه خطر برای زمین پاک گرفته شود؟ بهترین کار این است که بکوشیم تا حد ممکن از کاغذها به خوبی استفاده کنیم و به این ترتیب مانع از تولید کاغذهای جدید شویم. مثلاً وقتی چیزی را روی کاغذ می نویسیم، از همه بخش های آن به طور کامل استفاده کنیم، نه اینکه کاغذی را که یک طرف آن کاملاً سفید است، دور بیندازیم.

اگر از صدای پاره کردن کاغذ لذت می بریم و بعد از نوشتن روی کاغذ خواستیم آن را پاره کنیم، کاغذ پاره شده را دور نریزیم، بلکه آن را جدا از سایر زباله ها بین زباله های خشک بگذاریم و به مراکز بازیافت تحویل دهیم تا آن ها را بازیافت کنند.

بادتان باشد که حتماً زباله های خشک باید از زباله های تر (مثل پوست میوه) جدا قرار بگیرند تا از بین نروند و امکان بازیافت آن ها وجود داشته باشد.

بازیافت باعث می شود کاغذهای جدید نه از درختان، بلکه از کاغذهای استفاده شده تولید شوند. این بهترین کار برای جلوگیری از قطع هرچه بیشتر درختان در سراسر جهان است.

این بار که خواستید جعبه شیرینی یا پیتزای خود را دور بیندازید، به درختی فکر کنید که قطع شده است تا این جعبه به وجود بیاید. به کتاب ها و دفترهایتان با دقت بیشتری نگاه کنید و در خیابان که راه می روید، به دور و برتان توجه بیشتری داشته باشید. حتماً می بینید که بسیاری از مردم بدون توجه به اهمیت کاغذ، آن را به راحتی دور می ریزند. سعی کنید به آن ها آموزش دهید تا بفهمند کاغذ چه اهمیتی در جهان دارد و چگونه باید تلاش کنیم درخت های کمتری برای تولید کاغذ قطع شوند.

منبع: کیوبزن جیل (۱۳۸۹). بازیافت برای کودکان. ترجمه علی اصغر عطا الهی. شرکت انتشارات فنی ایران، تهران.

